

Samband – för dig som är chef

Samband är ett samlingsbegrepp för metoder, regler och teknik för att överföra information. Begreppet samband används även för att beskriva en förbindelse mellan och inom aktörer. Här kan du som är chef läsa om varför samband är viktigt och vilket ansvar du har.

Varför är det här relevant för dig?

Det är viktigt att ha ett välfungerande samband i vardagen för att det ska fungera även vid störningar, kriser och höjd beredskap. Samband är helt enkelt en förutsättning för att du ska kunna leda din verksamhet och för att ni ska kunna samverka med andra aktörer. Så här kan ni tänka:

När sambandet fungerar	Varför?	Vad händer annars?
Ni kan fatta beslut snabbare och mer träffsäkert.	Ni kan dela information snabbt och korrekt.	Beslutsprocessen blir längre och åtgärder fördröjs.
Det blir enklare att samordna er med andra aktörer.	Ni kan skapa och dela en gemensam lägesbild.	Risk för missförstånd och dubbelarbete.
Ni får tydligare inriktning och samordning.	Ni har en gemensam lägesbild och kan agera samlat.	Risk att beslut fattas på felaktiga grunder.
Ni använder era resurser mer effektivt.	Ni har rätt information i rätt tid.	Risk att resurser används fel eller i onödan.

Vad är samband egentligen?

Samband är förmågan att överföra information så att verksamhet kan ledas och samordnas. Det handlar inte bara om teknik utan lika mycket om regler och metoder för hur vi ska överföra information.

Ett fungerande samband bygger på att alla aktörer

- **följer gemensamma principer och regler** för hur information får och ska hanteras.
- **använder fastställda metoder** – det vill säga arbetsätt, strukturer och planer för samband.
- **organiserar arbetet kring samband** – det vill säga har tydliga roller och ansvar för vem som planerar, leder och använder sambandet.
- **använder godkända tekniska system** för att dela information.

Vad betyder det här för dig som chef?

Du som chef ansvarar inte för alla detaljer – men du ansvarar för att ni har förutsättningar för ett fungerande samband. Du behöver därmed veta att det *finns, fungerar och följs upp*. Använd gärna frågorna som stöd.

Så här kan du som chef bedöma läget i din verksamhet:

- Är **rätt roller** för samband utsedda och bemannade?
- Har personalen **kompetens** för att använda sambandet?
- Har vi **tillgång till sambandssystem** som motsvarar behoven?
- Är sambandsplaneringen **aktuell**?

Vad behöver verksamheten göra?

Några vanliga fallgropar är att samband planeras först när något händer, eller att man fokuserar på tekniken men har otydliga arbetssätt för användandet.

Det här behöver ni göra:

- Planera sambandet utifrån verksamhetens behov:**
Vilka behöver dela information, om vad, hur och när?
- Säkerställ teknik:** Har vi tillgång till rätt sambandssystem?
- Utse ansvariga:** Vem är sambandsledare, vem ansvarar för planeringen och vilka använder systemen?
- Öva och följ upp:** Har vi övat, identifierat brister och justerat våra arbetssätt?

Hur kommer ni igång?

Ni behöver inte uppfinna något nytt – börja där ni står idag.

Börja med att besvara dessa tre frågor:

1. Hur delar vi information idag?
2. Vem ansvarar för sambandet?
3. Har vi testat att det fungerar även vid en samhällsstörning?

– Om ni inte kan svara på alla tre frågor finns det ett utvecklingsbehov.

Vill du veta mer eller ta nästa steg?

Det finns hjälp och stöd att få. Här är tre exempel:

- *Samband – Handbok för civilt försvar* (MCF0098 – mars 2026).
- *Sambandsplanering* (MCF0049 – maj 2026) och *Sambandsplan* (MCF0082 – maj 2026).

